

Lateraanbasiilika sissepühitsemispäev
Kirikupüha

(Esimene lugemine Hs 47:1-2.8-9.12)

Lugemine prohvet Hesekieli raamatust:

Siis viis Issand mu tagasi templi ukse juurde. Ja vaata, vesi voolas templi läve alt välja ida poole, sest templi esikülgi oli ida pool; ja vesi voolas alla templi parempoolse külgsina alt, lõuna poolt altarit. Siis ta viis mu välja põhjavärava kaudu ja laskis mind minna väljastpoolt ringi välimise väravani, mis oli ida pool; ja vaata, vesi voolas parempoolsest külgsinast.

Ja ta ütles mulle: “Need veed voolavad idapoolsetele aladele, jooksevad alla lagendikule ja jõuavad merre; nende merre jõudes paraneb seal vesi. Ja kõik elavad hinged, kes liiguvad seal, kuhu need jõed iganes tulevad, virguvad ellu, ja seal on väga palju kalu; sest kui need veed jõuavad sinna ja vesi paraneb, siis virguvad kõik ellu seal, kuhu see jõgi tuleb. Ja jõe ääres, selle kaldal siin- ja sealpool kasvab kõiksugu viljapuid; nende lehed ei närtsi ja nende vili ei lõpe: nad kannavad igas kuus uudsevilja, sest vesi nende jaoks voolab pühamust; nende vili on toiduks ja nende lehed terviseks.”

See on Jumala Sõna

(Vastulaul Ps 46:2-3,5-6.8-9 R:5)

R: Jõgi oma harudega rõõmustab Jumala linna

Jumal on meie varjupaik ja tugevus,
meie abimees kitsikuses ja kergesti leitav.
Sellepärast me ei karda, kui maa liiguks asemelt
ja mäed kõiguksid merede põhjas.

R:

Jõgi oma harudega rõõmustab Jumala linna
ja Kõigekõrgema pühi elamuid.

Jumal on tema keskel, ei ta kõigu;
Jumal aitab teda hommiku koites.

R:

Vägede Issand on meiega,

Jaakobi Jumal on meile kindlaks kaitseks.

Tulge ja vaadake Issanda tegusid,

kes saadab jubedused maa peale.

R:

(Teine lugemine 1Ko 3:16-23)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, kas te ei tea, et teie olete Jumala tempel, ja et Jumala Vaim elab teie sees. Kui keegi laseb Jumala templil hukka minna, siis saadab Jumal hukka ka tema, sest Jumala tempel on püha ja teiegi olete Jumala tempel. Ärgu keegi teie seast ennast petku! Kes tundub endale tark selle maailma mõõdupuu järgi, see mingu esmalt hulluks, et ta võiks targaks saada. Sest selle maailma tarkus on Jumala jaoks hullus, nii nagu on kirjutatud: “Tema tabab tarku nende oma kavalusega.” Ja teises paigas: “Issand tunneb ära tarkade mõtted, et need on tühised.” Sellepärast: ärgu keegi kiidelgu inimeste üle. Kõik on ju teie päralt – nii Paulus kui Apollos, nii Keefas kui kogu maailm, nii elu kui surm, nii olevik kui tulevik – kõik on teie päralt. Aga teie ise kuulute Kristusele ja Kristus kuulub Jumalale.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 2Aj 7:16)

Halleluuja. Nüüd olen ma valinud ja pühitsenud selle koja,
et minu nimi oleks seal igavesti. Halleluuja.

(Evangeelium Jh2:13-25)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Kui juutide paasapühad olid lähedal, läks Jeesus üles Jeruusalemma. Seal leidis ta pühakojas kaupmehi – kes müüsid härgi, lambaid ja tuvisid – ning rahavahetajaid istumas. Ja Jeesus tegi omale nõõrist piitsa ning ajas kõik pühakojast välja – nii lambad kui härjad; rahavahetajate raha puistas ta laiali ja pööras kummuli nende lauad, ning ütles tuvimüüjatele: “Viige need siit minema ja ärge tehke minu Isa koda kaubakojaks.” Siis meenus Tema jüngritele, et on kirjutatud: “Püha viha Sinu koja pärast neelab mind.”

Seda nähes küsisid juudid tema käest: “Millise tunnustähe Sa meile näitad, et sul on õigus nõnda teha?” Jeesus kostis vastuseks: “Lammutage see tempel, ja ma püstitan selle uuesti kolme päevaga.” Juudid ütlesid: “Seda templit on ehitatud nelikümmend kuus aastat, aga sina tahad selle püstitada

kolme päevaga?” Tema aga rääkis oma ihu templist, ja kui ta surnuist oli üles tõusnud, meenus tema jüngritele, et ta oli seda öelnud, ning nad uskusid Kirja ja Sõna, mida Jeesus oli rääkinud.

Ja kui Jeesus oli Jeruusalemmas paasapühal, uskusid paljud temasse, nähes imetegusid, mida ta tegi. Jeesus aga ei usaldanud ennast nende kätte, sest ta tundis neid kõiki ja tal polnud tarvis, et keegi annaks talle tunnistust inimese kohta, vaid ta teadis ise, mis on inimestes.

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, muusikal on palju omadusi, kuid üks neist torkab kohe kõrva: kas muusika on vaikne või vali. Umbes samamoodi on meie usuga. Meile meeldivad võibolla pigem pehemed toonid: Jumala armastus, tema arm ja halastus; kuid vahel peab Jumal vajalikuks meid valjusti hoiatada, ja ka siis peame suutma oma kõrvad tema sõnadele lahti hoida...

Me loeme....

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kuidas te end tunneksite, kui preester pühal Jõuluõhtul peaks teile kirikus järgmise jutluse: “Armas kogudus, täna on Jõuluõhtu, Kristuse sündimise püha. Täna on suur püha... Täna on nii suur püha, et täna mina teile jutlust ei pea – teile, kes te ainult üks kord aastas, jõulude ajal, kirikus käite. Aamen.”

Kas teile meeldiks niisugune jutlus? Kui nüüd päris aus olla, olen mina selle kord ära proovinud – siis, kui ma olin veel noor ja tulihingeline preester. Kahju küll, aga ma ei leidnud kedagi, kes oleks mind selle eest kiitnud, ning ma mõistatasin kaua, mis kärbes mind tookord hammustas, et ma üldse millegi niisugusega hakkama sain.

Alles palju hiljem hakkasin aru saama, mis oli mind selleks inspireerinud. Jeesuse eeskujul muidugi! Jeesus, kes ülempreestrite ja variseridega üsna jämedalt käitus ja templiõuel lausa füüsilise jõuga käed külge pani. Kogu vaimulikus seminaris õppimise aja oli meid ju üles kutsutud, et “preester peab olema nagu Jeesuse võrdpilt: “sacerdos – alter Christus”...”

Võib ainult ette kujutada, kuidas reageerib noor mees – täis energiat ja teotahet – niisugustele sõnadele, nagu me lugesime tänasest Evangeeliumist: Jeesus keeras kummuli rahavahetajate lauad, ning ajas piitsaga templiõuel välja kõik veised ja lambad. Niisugune aktsioon kisub noort revolutsionääri kaasa, ja temagi tunneb endas tungi teha nii, nagu Jeesus tookord tegi: kuidas ta heitis kõigile tõe otse näkku, et juhatada niimoodi sisse “uus ajastu, milles korrumpeerunud vanurid troonilt tõugatakse...”

Kui noor innukas vaimulik oleks sel hetkel olnud koos Jeesusega templiõues sellise šokeeriva eeskuju tunnistajaks, siis oleks ta kindlasti hoidnud Jeesuse poole. Ometi kord julgeb keegi üles astuda üdini korrumpeerunud süsteemi vastu! Ometi kord ütleb keegi välja oma arvamuse neist, kes Jumala kojast olid teinud kaubakoja!

Kui nüüd järele mõelda, oli see mulle pettumus, et mõnedki inimesed, kes igal pühapäeval kirikus käisid, ei mõistnud minu tookordset jõulujutlust. Nad asusid leigete “jõuluusulistele”, passiivsete pealtvaatajate poolele – tänase evangeeliumi kohaselt siis pigem rahavahetajate, tuvimüüjate ja lehmakauplejate poolele.

Jah, elus tuleb paraku aina järele anda ja leppida – millalgi saad ise vanaks, ja jõud ei käi enam rahavahetajate laudadest üle. Võibolla aga olen ise alla käinud..., võibolla olen muutunud nendesamade tuvimüüjate sarnaseks, kellele Jeesus jagas manitsussõnu. Aga selle arvamuse juurde olen jäänud tänagi, et inimesel, kes ainult kord aastas Jõulude ajal kirikusse jõuab, ei ole sellest suuremat kasu.

Me peame aga küsima: miks Jeesus tookord templiõues niimoodi käitus? Millal on radikaalne sekkumine omal kohal? Näiteks, kui üks ema näeb oma väikest last uudishimulikult ja muretult lähenemas avatud kaanega kaevule, siis ei hakka ta teda eemalt rahuliku ja pehme häälega manitsema: “Pai laps, palun ära kuku kaevu!” Pigem karjatab ta hirmust ja tormab kogu jõust lapse poole, et temast veel enne kinni haarata kui laps sügavusse kukub. Võibolla aitab see võrdlus meil mõista, mis Jeesusega tol korral templiõues sündis. Nii nagu see ema, kes nägi ette, mis oli sündimas, kuid mida laps ei osanud karta, niisamuti teadis ka Jeesus, mis on inimestes, ja tema hoiatus oli tõsine.

Sünoptiliste evangeeliumite – Matteuse, Markuse ja Luuka – järgi oli kauplejate väljaajamine templist üleüldse Jeesuse viimane ülesastumine, mille ta ise sisse juhatas. Pärast neid sündmusi tõusid ju peategelasteks need, kes tema üle kohut mõistsid... See lõppakord pidi aga inimkonda manitsema, kui tähtis on käituda Jumala templis teistmoodi kui tavaelus, kus paratamatult tuleb ju ka osta ja müüa.

Armsad õed ja vennad, täna tähistab katoliku kirik Lateraanbasiilika sissepühitsemise püha. See Roomas asuv pühakoda, mis algul pühendati pühimale Lunastajale ning hiljem ka Ristijale Johannesele ja evangelist Johannesele, on vanim paavstikirik, ning kannab tiitlit “maailma kõigi kirikute pea ja ema”. Sellepärast ongi Lateraanbasiilika sissepühitsemispäev kirikupühaks kogu katoliku kirikule. Ajaloo jooksul mitmeid kordi hävinud, on see pühakoda ikka jälle üles ehitatud.

Me teame, et Jumal ei ela inimkättega ehitatud kojas, kuid maise inimese jaoks on ometi tähtis ka hoone või koht, kuhu ta saab tulla, teades, et see paik on pühitsetud Jumalaga suhtlemiseks. Kuid me teame ka, et kõik maine kord hävib – aga meie usume, et vaimne jääb kestma igavesti. Me usume, et igavik on pandud sõltuma sellest, kuidas me siin maa peal käitume, kelle poolt me oleme ja kelle vastu. Aamen.